

**НОВ
БЪЛГАРСКИ
УНИВЕРСИТЕТ**

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

**ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА БЪЛГАРИЯ КЪМ
ЕВРОЗОНАТА**

Изготвил:

Проверил:

2018

УВОД

През май 2004 г. 8 държави от ЦИЕ, т.е. Полша, Чехия, Словакия, Унгария, Словения, Естония, Латвия и Литва са били приети в ЕС. През януари 2007 г. Румъния и България, а през юли 2013 г. и Хърватия бе приета в ЕС. Сред 11 нови членки от Централна и Източна Европа, 5 държави приеха еврото - първо Словения (2007), последвана от Словакия (2009), Естония (2011), Латвия (2014) и Литва (2015). Едно от важните предизвикателства, пред които са изправени новите страни-членки след присъединяването към ЕС, е да се присъединят към Икономическия и паричен съюз Съюз (ИПС), т.е. да приемат еврото, след като изпълнят критерии на Маастрихтската конвергенция. Понастоящем 6 от 11-те нови членки на ЕС от Централна и Източна Европа все още не са приели еврото. Те нямат право да се откажат, каквото право са имали Великобритания и Дания и от тях се изисква в крайна сметка да приемат еврото. Тези страни имат свои собствени проблеми.

Целта на настоящата курсова работа е да се разгледат перспективите през България за приемането на еврото през призмата на опита на последните присъединили се в ИПС страни.

1. Контекста на Еврозоната.

Гръцката криза продължава от пролетта на 2010 г. Почти никой не обсъжда разширяването на еврозоната, когато еврозоната е в размирици и Grexit, а сега и в Brexit. Може да звучи несериозно да се обсъжда разширяването на еврозоната. Няма оптимистично становище за настоящата ситуация в Еврозоната.

Коренът на кризата в еврозоната се крие във факта, че еврото, единната обща валута, е създадена с нестабилно основи. За да се създаде обща валута и да се стабилизира нейната стойност, е необходимо да се сближат икономиките на бъдещите членки на ИПС. Степента на сближаване се измерва главно от фискална и парична гледна точка. Договорът от Маастрихт от 1992 г. определя изричните критерии, които трябва да бъдат изпълнени от бъдещите държави-членки от ИПС, както следва: 1) ценова стабилност, 2) бюджет (бюджетен дефицит под 3% от БВП), 3) държавен дълг (натрупан държавен дълг под 60% от БВП), 4) дългосрочен лихвен процент, 5) колебание на валутния курс. Освен това тези критерии са били подсилени от Пакт за стабилност и растеж (ПСР) от 1997 г., който е бил сключен под натиска на Германия. ПСР определя лимита на бюджетния дефицит да бъде по - малък от 3% дори и след приемането на еврото.

Европейската централна банка (ЕЦБ), която е централната банка на Еврозоната, се намира във Франкфурт на Майн в Германия. Широко разпространено убеждението, че това решение е било компенсация за отказа на Германия от нейната марка. По своя характер ЕЦБ е наследила германската Бундесбанк и е доста по-различна от централните банки в други страни. В англо-френския модел, например, централната банка преследва няколко цели - ценова стабилност, насърчаване на икономическия растеж, поддържане на висока степен на заетост, финансова стабилност и т.н. Ценовата стабилност е само една от нейните цели.

Този тип централно банкиране се характеризира с подчиненост на централната банка на политиката. За разлика от това в германския модел ценовата стабилност е основна цел на Централна банка. Високото равнище на заетост е второстепенна цел. Нейната политическа независимостта е от първостепенно значение¹. Икономическата мисъл в основата на германския модел е Ордо икономиката на, която отхвърля дискреционни икономически операции, базирани на кейнсианската икономика и поставя акцент върху дисциплината. Тази гледна точка и отношението на германското правителство към кризата в еврозоната са сходни.

Тъй като вътрешнорегионалната трудова мобилност е недостатъчна и преразпределението между държавите-членки чрез бюджета също е недостатъчно (въпреки че е налице трансфер чрез структурни фондове и кохезионния фонд на ЕС, то сумите са малки), Еврозоната не е оптимална валутна зона (ОСА). За разлика от САЩ, еврозоната е започната като паричен съюз без да е налице фискален такъв.

Хипотезата за ендеогенност на теорията за ОСА подчертава положителната връзка между паричната интеграция и икономическата конвергенция. Според тази донякъде оптимистична гледна точка, щом една страна въведе обща валута дори ако не отговаря на критериите *ex ante*, евентуално чрез икономически интеграция, като например подобряване на вътрешно-синдикалните търговски взаимоотношения, то се приема, че страната може да отговори на критериите *ex post*. За разлика от това, хипотезата за специализацията на теорията за ОСА твърди, че търговската интеграция ще подобри специализацията на всяка страна тъй като страните ще се стремят да изнасят повече от тези стоки, когато притежават сравнително предимство². Ще отнеме много

¹ De Grauwe, Paul (2009), *Economics of Monetary Union*,

² Baimbridge, Mark and Philip B. Whyman (2015), *Crisis in the Eurozone: Causes, Dilemmas and Solutions*, Basing Stoke: Palgrave MacMillan.